

Efter bestemmelsens *nr. 2* kan omgørelse eller genoptagelse finde sted, når arven er fordelt forkert, eller når udlodningen er foretaget forkert.

Domstolene har ved adskillige lejligheder påkendt spørgsmål om omgørelse eller genoptagelse i sager vedrørende de typetilfælde, der omfattes af bestemmelsens *nr. 1* og *2*. Der henvises herved til betænkningens side 312 – 313.

Efter bestemmelsens *nr. 3* kan genoptagelse eller omgørelse ske, når der er begået væsentlige fejl i forbindelse med boets behandling. Bestemmelsen har særlig betydning for omgørelse, idet genoptagelse normalt vil blive afvist, når fejlen ikke har givet sig udslag i, at arven er fordelt forkert, eller udlodningen er foretaget forkert.

Også beslutninger truffet af personale med bemyndigelse efter retsplejelovens § 17 a, stk. 2, til at udføre skifteforretninger er judicielle og underkastet reglerne om retsmidler i forslagens kapitel 29.

Bestemmelsen i *nr. 4* er ny og har nær sammenhæng med forslagens § 80, hvorefter skifterettens afgørelse om bo- og tillægsboafgift gøres judicial. Når klagefristen i § 80, stk. 3, er udløbet, uden at klage er indgivet, eller når skifteretten har truffet endelig afgørelse i en klagesag, og skifterettens endelige afgørelse ikke er påkæret, er afgiftsberegningen endelig, og eventuel inddrivelse kan finde sted.

Kan arvinger eller legatarer imidlertid dokumentere, at de har betalt for meget i boafgifter, findes de at burde have adgang til tilbagebetaling.

Hvor en endelig afgørelse om afgiftsberegningen er truffet af en højere ret, kan skifteretten ikke tilsidesætte afgørelsen, medmindre der foreligger nye oplysninger.

Skifterettens afgørelse om omgørelse af boafgift er judicial og kan kæres til højere ret.

Ved bestemmelsens *nr. 5* gøres det muligt at omgøre en tidligere truffet afgørelse eller at genoptage et bo, når der er behov for at udlevere boet til anden behandlingsmåde.

Efter bestemmelsens *nr. 6* kan genoptagelse eller omgørelse endelig ske, når der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for boets behandling eller for trediemands retsstilling. Om eksempler fra retspraksis henvises til betænkningens side 313.

Bestemmelsen i *stk. 2* forudsættes særlig anvendt i tilfælde, hvor skifteretten finder, at den, der begærer omgørelse eller genoptagelse, har udvist et forhold, som gør det rimeligt at lade vedkommende bære de omkostninger helt eller delvist, som omgørelsen eller genoptagelsen forårsager.

Til § 104

Som anført i de indledende bemærkninger til dette kapitel fremstår forslagens § 104 som en væsentlig og nødvendig forudsætning for flere af forslagens øvrige bestemmelser.

En betingelse for hæftelsesfritagelse efter forslagens §§ 23 og 29 og efter arvelovsforslagens § 16, stk. 2, er således, at arvingen eller ægtefællen opfylder sine forpligtelser efter forslagens § 104.

Udover at have betydning i sådanne boer, hvor en frigørelsesadgang kan blive aktuel, finder bestemmelsens regler om tilbageførsel af en opnået berigelse imidlertid også anvendelse i alle de situationer, hvor der træffes bestemmelse om omgørelse eller genoptagelse, eller hvor der træffes afgørelse om insolvensbehandling efter forslagens § 69, stk. 1, og dette medfører, at en udlodning eller en betaling m.v. må gå tilbage, for at boets aktivmasse kan blive fordelt korrekt.

Forslagens regler om tilsvær af berigelse, erstatningspligt og tilbagelevering m.v., svarer i al væsentlighed til konkurslovens regler i kapitel 8.

Krav om tilbageførsel vil i de fleste tilfælde fremkomme inden for et par år efter at udlodningen eller betalingen har fundet sted. I enkeltstående tilfælde vil der dog kunne blive tale om, at kravet rejses senere. Ved uskiftet bo stilles således ikke noget krav om proklama før udleveringen. Her kan et ukendt og betydeligt krav derfor dukke op når som helst.

Endvidere vil krav fra eventuelle forbigåede arvinger kunne blive aktuelle indtil adskillige år efter dødsboets afslutning. I givet fald er det reglerne i forslagens § 104, der regulerer tilbagebetalingspligten, jf. herved forslaget til ændring af borteblevnelovens § 25, stk. 2, i det samtidigt hermed fremsatte forslag til ændring af retsplejeloven, konkursloven, tinglysningsloven, lov om ægteskabets retsvirkninger samt forskellige andre love.

Som udgangspunkt har modtageren af boets midler alene pligt til at fralægge sig den berigelse, vedkommende har opnået, men ikke pligt til at erstatte boets dets tab. Var modtageren imidlertid i ond tro, som tilfældet meget vel kan være, hvor privatskiftende arvinger deler boets aktiver mellem sig uden at dække boets gældsforpligtelser, bør der derimod være pligt til at erstatte boets dets tab.

Det følger af forslagens § 89, stk. 1, nr. 3, at sager efter bestemmelsen hører under skifterettens kompetence.

Bestemmelsens *stk. 1* svarer til konkurslovens § 75 om omstødelse over for godtroende begunstigede, idet pligten til at tilsvare oppebåret udbytte dog efter